
HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2017)0381

Albinismista kärsivien henkilöiden tilanne Malawissa ja muissa Afrikan maissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 5. lokakuuta 2017 henkilöiden, joilla on albinismi, tilanteesta Afrikassa, erityisesti Malawissa (2017/2868(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aikaisemmat päätöslauselmansa henkilöiden, joilla on albinismi, tilanteesta Afrikassa ja erityisesti 7. heinäkuuta 2016 antamansa päätöslauselman henkilöiden, joilla on albinismi, tilanteesta Afrikassa, erityisesti Malawissa¹ sekä 4. syyskuuta 2008 antamansa päätöslauselman albiinoiden tapoista Tansaniassa²,
- ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2017 ja 18. tammikuuta 2016 julkistetut henkilöiden, joilla on albinismi, ihmisoikeuksien toteutumista käsittelevän YK:n riippumattoman asiantuntijan raportit,
- ottaa huomioon 13. kesäkuuta 2017 annetun Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) lehdistötiedotteen kansainvälisestä albinismitietoisuuspäivästä,
- ottaa huomioon 19. syyskuuta 2017 annetun YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston lehdistötiedotteen urauurtavasta toimenpiteestä noituuteen liittyviä ihmisoikeusrikkomuksia koskevan rankaisemattomuuden torjumiseksi sekä 28. heinäkuuta 2017 annetun lehdistötiedotteen, jonka mukaan henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan tehtyjä iskuja koskevat ilmoitukset ovat vähentyneet Tansaniassa mutta iskuihin johtavat perussyyt ovat YK:n asiantuntijan mukaan vielä yleisiä maaseutualueilla;
- ottaa huomioon 18. joulukuuta 2014 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 69/170 kansainvälisestä albinismitietoisuuspäivästä,
- ottaa huomioon 23. joulukuuta 2015 annetun Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksen päätöslauselman 70/229 henkilöistä, joilla on albinismi,

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0314.

² EUVL C 295 E, 4.12.2009, s. 94.

- ottaa huomioon 5. marraskuuta 2013 annetun Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunnan päätöslauselman 263 henkilöihin, joilla on albinismi, kohdistuvien iskujen ja syrjinnän estämisestä,
  - ottaa huomioon Afrikassa henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan tehtyjen iskujen lopettamista koskevan alueellisen toimintasuunnitelman 2017–2021 sekä 22. toukokuuta 2017 annetun Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunnan siihen liittyvän päätöslauselman,
  - ottaa huomioon 10. joulukuuta 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,
  - ottaa huomioon kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
  - ottaa huomioon lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen,
  - ottaa huomioon vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen,
  - ottaa huomioon kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen yleissopimuksen,
  - ottaa huomioon 18. joulukuuta 1992 annetun YK:n julistuksen kansallisiin tai etnisiin, uskonnollisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksista,
  - ottaa huomioon ihmisoikeuksia ja kansojen oikeuksia koskevan Afrikan peruskirjan,
  - ottaa huomioon Cotonoun kumppanuussopimuksen,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että albinismi on perinnöllinen geneettinen häiriö, joka koskee yhtä ihmistä 20 000:sta maailmassa ja huomattavasti tätä suurempaa osuutta ihmisistä Saharan eteläpuolisissa maissa, erityisesti Tansaniassa, Malawissa ja Burundissa, joissa henkilöiden, joilla on albinismi, esiintymistiheys on kaikkein suurin;
- B. ottaa huomioon, että Afrikassa suurimman uhan henkilöille, joilla on albinismi, muodostavat tautia koskevat harhaanjohtavat ja taikuskoon perustuvat uskomukset; toteaa, että albinismin virheellinen yhdistäminen taikavoimiin on vakavin henkilöihin, joilla on albinismi, kohdistuva uhka; toteaa, että tällaiset myytit johtavat väkivaltaan ja siihen, että kyseisten henkilöiden ruumiinosilla käydään laitonta kauppaa onnen, terveyden ja vaurauden saavuttamiseksi; ottaa huomioon, että naiset, joilla on albinismi, joutuvat raiskausten uhreiksi, koska sukupuoliyhteyttä heidän kanssaan pidetään virheellisesti keinona parantaa hiv/aids;
- C. toteaa, että ihmisoikeusjärjestöjen mukaan Afrikassa on viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana raportoitu yli 600 iskua sellaisia henkilöitä vastaan, joilla on albinismi, vaikka onkin hyvin todennäköistä, että luku on todellisuudessa tätä suurempi; toteaa, että viime vuosina tällaisten iskujen määrä on lisääntynyt merkittävästi erityisesti Malawissa, Tansaniassa ja Mosambikissa;
- D. ottaa huomioon, että vuonna 2016 murhattiin 172 henkilöä, joilla on albinismi, ja heitä vastaan tehtiin 276 muuta iskua 25:ssä Afrikan maassa; ottaa huomioon, että Malawin

lisäksi Burundissa, Mosambikissa, Sambiassa ja Tansaniassa on tänä vuonna ilmoitettu iskuista henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan ja että kyseisissä tapauksissa suurin osa uhreista oli lapsia;

- E. ottaa huomioon, että puutteet Malawin rikosoikeusjärjestelmässä ovat vuoden 2017 alusta lukien saaneet aikaan uuden murhien ja iskujen aallon henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan ja että näiden puutteiden vuoksi tämän haavoittuvassa asemassa olevan ryhmän jäsenet ovat jääneet rikollisjärjestöjen armoille; toteaa, että tammikuun 2017 jälkeen on surmattu ainakin kaksi henkilöä, joilla on albinismi, ja että seitsemän muuta henkilöä ovat ilmoittaneet heitä vastaan kohdistuneista rikoksista kuten murha- ja sieppausryityksistä;
- F. ottaa huomioon, että huolimatta Malawissa vuonna 2016 käyttöön otetuista lainsäädännön tiukennuksista, kuten rikoslain ja anatomialain uudistus, tähän heikossa asemassa olevaan ryhmään kohdistuneiden surmien ja iskujen määrä on jälleen lisääntynyt pääasiassa lain valvonnan ja oikeusviranomaisten valmiuksien puutteiden, perimmäisten syiden ja yhteiskunnallisten ja kulttuuristen olosuhteiden vuoksi; toteaa, että tekoihin syyllistyneitä juurikaan saada kiinni, tuoda oikeuden eteen tai tuomita;
- G. ottaa huomioon, että henkilöihin, joilla on albinismi, kohdistetaan äärimmäisiä ihmisoikeusloukkauksia alkaen häirinnästä, vainosta, yhteiskunnallisesta syrjinnästä ja sulkemisesta yhteiskunnan ulkopuolelle ja ulottuen sieppauksiin, raiskauksiin ja murhiin;
- H. ottaa huomioon, että naiset ja lapset, joilla on albinismi, ovat erityisen alttiita sosiaaliselle syrjäytymiselle; ottaa huomioon, että vauvoja hylätään sen vuoksi, että heillä on albinismi; ottaa huomioon, että näiden lasten koulunkäynti kärsii, koska heitä kiusataan ja heidät leimataan ja he elävät jatkuvassa pelossa joutua iskun kohteeksi;
- I. ottaa huomioon, että Tansanian hallitus on ryhtynyt mittaviin ja konkreettisiin toimiin noituuden kitkemiseksi maasta, minkä johdosta muun muassa perinteisten parantajien lupia on peruttu ja useita noitatohtoreita on pidätetty; ottaa huomioon, että Tansanian presidentti nimitti ensimmäistä kertaa henkilön, jolla on albinismi, parlamentin jäseneksi vuonna 2008 ja ensimmäistä kertaa tällaisen henkilön varaministeriksi joulukuussa 2015;
- J. ottaa huomioon, että vastatoimena iskuille Mosambik, Nigeria ja Kenia ovat hyväksyneet toimintasuunnitelman, jossa keskitytään albinismia koskevan kansalaisyhteiskunnan edistämiseen ja sitä koskevan tietoisuuden lisäämiseen perheissä ja yhteisöissä, henkilöiden, joilla on albinismi, suojelun ja sosiaaliavun takaamiseen, oikeusavun, menettelyiden ripeyden ja iskujen ehkäisemisen varmistamiseen, tuomioistuinten ratkaisuihin tiedottamiseen ja niiden julkistamiseen pelotekeinona sekä lisätutkimuksiin, joilla on tarkoitus parantaa suunnitelmassa määritettyjä toimia ja tukea näyttöön perustuvaa päätöksentekoa;
- K. ottaa huomioon, että Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunta hyväksyi kesäkuussa 2017 henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan tehtyjen iskujen lopettamista koskevan alueellisen toimintasuunnitelman 2017–2021, jolle YK ja useat alueelliset ja kansainväliset sidosryhmät antoivat tukensa; toteaa, että tällä toimintasuunnitelmalla on tarkoitus edistää yhteisiä ponnisteluja ja toimia henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan kohdistetun väkivallan torjumiseksi ja heidän ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien suojelemiseksi;

- L. ottaa huomioon, että kansainvälisen näkyvyyden lisääntymisestä ja asianomaisia maita koskevan uuden lainsäädännön antamisesta huolimatta asiaa koskevia syytetoimia ja tuomioita on hyvin vähän ja rikokset ja kidutukset jatkuvat edelleen täysin rankaisematta monissa Afrikan maissa;
- M. toteaa, että surmat, silpomiset, syrjintä, häirintä ja leimaaminen ovat ajaneet satoja henkilöitä, joilla on albinismi, hakemaan turvaa tilapäisistä suojista; ottaa huomioon, että tästä tilanteesta on aiheutunut henkilöille, joilla on albinismi, enemmän epävarmuutta ja turvattomuutta ja se rajoittaa heidän mahdollisuuksiaan saada peruspalveluja, kuten terveydenhuoltoa ja koulutusta, heidän työllistymismahdollisuuksiaan ja heidän osallistumistaan yhteiskuntaan; ottaa huomioon, että henkilöt, joilla on albinismi, saavat kohtaamiensa vaikeuksien vuoksi vain rajoitetusti asianmukaista lääketieteellistä hoitoa, kuten ihosyövän hoitoon tarkoitettua ennaltaehkäisevää lääkitystä, ja katsoo, että näistä vaikeuksista voitaisiin päästä eroon kehittämällä alueen terveydenhuoltolaitoksia ja alan asiantuntemusta;
- N. toteaa, että elinikäinen pelko ja syrjintä aiheuttaa pitkäaikaista ja jopa pysyvää psykososiaalista vahinkoa;
- O. ottaa huomioon, että YK nimitti maaliskuussa 2015 ensimmäisen henkilöiden, joilla on albinismi, ihmisoikeuksien riippumattoman asiantuntijan Ikponwosa Eron ja julisti virallisesti kesäkuun 13. päivän kansainväliseksi albinismitietoisuuspäiväksi;
- P. ottaa huomioon, että EU on toteuttanut julkisia kampanjoita herättääkseen laajempaa tietoisuutta asiasta ja tukenut kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistumista ja paikallisviranomaisten valmiuksien kehittämistä henkilöiden, joilla on albinismi, surmien torjumisessa;
- Q. ottaa huomioon, että henkilöt, joilla on albinismi, kärsivät suhteettomasti köyhyydestä heihin kohdistetun väkivallan ja syrjinnän sekä marginalisoitumisensa johdosta;
1. on erittäin huolissaan jatkuvasta ja laajalle levinneestä syrjinnästä ja vainosta, joita henkilöt, joilla on albinismi, joutuvat kohtaamaan Afrikassa ja erityisesti Malawissa viimeaikaisen väkivallan lisääntymisen seurauksena; tuomitsee voimakkaasti kaikki surmat, sieppaukset, silpomiset ja muun epäinhimillisen ja halventavan kohtelun, joista henkilöt, joilla on albinismi, kärsivät, ja ilmaisee osanottonsa ja myötätuntonsa uhrien perheille; tuomitsee myös keinottelun henkilöiden, joilla on albinismi, ruumiinosilla;
  2. on edelleen hyvin huolestunut siitä, että Malawissa käyttöön otetusta aiempaa tiukemmasta lainsäädännöstä huolimatta ei ole voitu estää iskujen lisääntymistä viime aikoina sellaisia henkilöitä vastaan, joilla on albinismi; on tyytyväinen rikoslain ja anatomialain uudistamiseen; kehottaa kuitenkin Malawin viranomaisia tutkimaan perusteellisesti henkilöihin, joilla on albinismi, hiljan kohdistettujen rikosten sarjan sekä saattamaan albinismiin liittyviin rikoksiin syyllistyneet oikeuden eteen;
  3. palauttaa mieliin, että valtion ensisijainen tehtävä on kansalaistensa suojeleminen, haavoittuvat ryhmät mukaan luettuina, ja kehottaa Malawin hallitusta tarjoamaan henkilöille, joilla on albinismi, tehokasta suojelua ja takaamaan heidän oikeutensa elämään ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen maan kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden ja -sitoumusten mukaisesti;

4. kehottaa Malawin viranomaisia toimimaan ennakoivasti sellaisia rikollisjärjestöjä vastaan, jotka harjoittavat noituutta ja ihmiskauppaa, antamaan poliisille asianmukaista koulutusta ja riittävästi resursseja, tutkimaan albinismiin liittyvät rikokset perusteellisesti, tekemään lopun rankaisemattomuudesta sekä hankkimaan kiireesti kansainvälistä tukea voidakseen tutkia puolueettomasti ja tehokkaasti kaikki ilmoitetut iskut henkilöitä, joilla on albinismi, vastaan niihin syyllistyneiden saattamiseksi oikeuden eteen ja vastuuseen;
5. kehottaa asianomaisia Afrikan maita tarvittaessa laajentamaan lainsäädäntöään ruumiinosien hallussapidon ja kaupan kriminalisoimiseksi;
6. kehottaa Malawin hallitusta vastaamaan tehokkaammin henkilöiden, jolla on albinismi, lääketieteellisiin, psykologisiin ja sosiaalisiin tarpeisiin takaamalla heille yhdenvertaiset mahdollisuudet terveydenhuoltoon ja koulutukseen osana osallisuutta edistävää politiikkaa; muistuttaa, että terveydenhoidon ja koulutuksen saatavuus on edelleen suuri haaste henkilöille, joilla on albinismi, ja siihen on puututtava; kehottaa lisäämään investointeja asianmukaisten sosiaalisten ja hoito- ja neuvontajärjestelmien luomiseksi uhreja ja etenkin naisia ja lapsia varten sekä vastaamaan tehokkaammin heidän lääketieteellisiin ja psykologisiin tarpeisiinsa; vaatii ottamaan käyttöön toimintapolitiikkoja, joilla helpotetaan uhrien paluuta yhteisöihinsä;
7. korostaa, että albinismia koskeva yleinen ymmärryksen ja terveystiedon puute saattaa pahentaa sellaisen henkilön terveydentilaa, jolla on albinismi; korostaa, että on varmistettava heidän mahdollisuutensa saada terveydenhuoltopalveluja erityisesti maaseudulla ja syrjäisillä alueilla; katsoo, että terveydenhuoltohenkilöstölle olisi annettava tietoisuutta albinismista lisäävää koulutusta; kehottaa tehostamaan albinismia koskevaa opettajien ja kouluhallinnon koulutusta ja kehottaa Malawin viranomaisia helpottamaan henkilöiden, joilla on albinismi, pääsyä koulutukseen ja kouluttautumista;
8. pitää myönteisinä Tansanian hallituksen toimia henkilöiden, jolla on albinismi, syrjinnän torjumiseksi ja sen päätöstä kieltää noitatohtoreiden toiminta pyrittäessä lopettamaan tämän ryhmän jäsenten näiden henkilöiden surmaaminen; toteaa kuitenkin, että liian vähän tapauksia saatetaan oikeuden käsiteltäväksi; suhtautuu myönteisesti myös Mosambikissa, Keniassa ja Nigeriassa toteutettuihin toimiin;
9. toteaa jälleen, että olisi tehostettava toimia tällaisen syrjinnän ja väkivallan perimmäisiin syihin puuttumiseksi julkisten tiedotuskampanjoiden avulla; korostaa paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ratkaisevaa roolia henkilöiden, joilla on albinismi, oikeuksien edistämisessä, kansalaisten valistamisessa sekä albinismia koskevien myyttien ja ennakkoluulojen hälventämisessä;
10. on huolissaan niistä erityisistä haasteista, joita naiset ja lapset, joilla on albinismi, kohtaavat, sillä he ovat alttiimpia köyhyydelle, turvattomuudelle ja eristyisyydelle; vaatii, että kaikkien uhrien olisi saatava asianmukaista lääketieteellistä ja psykologista hoitoa, ja että olisi otettava käyttöön asianmukaisia toimia, joilla edistetään heidän uudelleenintegroitumistaan omiin yhteisöihinsä;
11. kehottaa asianomaisten maiden viranomaisia sitoutumaan yhdessä kansainvälisten ja alueellisten kumppaneidensa kanssa torjumaan vahingollisia taikauskoja, jotka pitävät yllä henkilöihin, joilla on albinismi, kohdistettuja vainoja, kaikkien tarvittavien toimien toteuttamiseen henkilöiden, joilla on albinismi, ruumiinosilla käytävän kaupan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, tutkimaan uudelleen epäiltyjä hautaryöstöjä koskevat

tapaukset, jäljittämään ja selvittämään ruumiinosien kysynnän lähteen ja saattamaan henkilöiden, joilla on albinismi, ”metsästäjät” oikeuden eteen;

12. palauttaa mieliin, että henkilöihin, joilla on albinismi, kohdistettu väkivalta on usein luonteeltaan rajat ylittävää, ja korostaa tarvetta tiivistää alueellista yhteistyötä tällä alalla; on näin ollen tyytyväinen kaikkiin alueellisen ja kansainvälisen tason aloitteisiin, joilla torjutaan henkilöihin, joilla on albinismi, kohdistettua väkivaltaa, ja erityisesti Afrikan unionin ja YK:n hiljan hyväksymään henkilöitä, joilla on albinismi, koskevaan alueelliseen toimintasuunnitelmaan 2017–2021, ja pitää sitä myönteisenä ja konkreettisenä merkinä Afrikan päättäjien sitoutumisesta; kehottaa panemaan toimintasuunnitelman viipymättä ja tehokkaasti täytäntöön;
13. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan yhteistyötä asianomaisten maiden kanssa, jotta voidaan tehokkaasti tukea niiden pyrkimyksiä laatia toimintalinjoja, joilla vastataan henkilöiden, joilla on albinismi, erityistarpeisiin ja suojellaan heidän oikeuksiaan syrjimättömyyden ja sosiaalisen osallisuuden pohjalta, ja tarjoamaan niille tarvittavaa taloudellista ja teknistä apua;
14. kehottaa EU:ta seuraamaan edelleen tiiviisti henkilöiden, joilla on albinismi, ihmisoikeustilannetta Afrikassa, erityisesti siten, että EU:n edustustot raportoivat siitä säännöllisesti ja toteuttavat jatkotoimia, sekä edistämään heidän suojelunsa ja sosiaalisen integraationsa merkittävää parantamista;
15. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Malawin ja Tansanian hallituksille ja parlamenteille, Afrikan unionille ja Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille.